

16.10.2020

Pensjonistforbundets innspill til Arbeids- og sosialkomiteen i behandlingen av Statsbudsjettet for 2021

Vi viser til Arbeids- og sosialdepartementets Prop. 1 S (2020-2021) og Nasjonalbudsjettet 2021

Pensjonistforbundet og SAKO-organisasjonene krever at pensjonistene får en reell forhandlingsrett på løpende pensjon med en ramme om lag på linje med lønnsveksten. Det er et demokratisk problem at nesten en million mennesker står uten mulighet til å forhandle om egen inntekt. Dagens reguleringsprinsipp forsterker de økonomiske forskjellene blant pensjonistene og gjør at pensjonene reduseres i verdi mot pris- og lønnsveksten.

Trygdeoppgjøret 2020

Resultatet av trygdeoppgjøret er en årsvekst på 1,2 prosent for ordinær pensjon under utbetaling. Egentlig øker pensjonene med bare 0,9 prosent i år, men det skal korrigeres for at det ble gitt 0,3 prosentpoeng for lite i trygdeoppgjøret for 2019, og det løfter årsveksten til 1,2 prosent. På tidspunktet for trygdeoppgjøret var det anslått en prisvekst på 1,4 prosent, noe som innebærer negativ realvekst for pensjonistene for femte gang de siste seks år.

I Nasjonalbudsjettet 2021 presenteres lønns- og prisvekstsanslag for både 2020 og 2021. For 2020 anslår Finansdepartementet nå en prisvekst på kun 1,1 prosent. Prisutviklingen har direkte relevans for både pensjonister, lønsmottakere og øvrige kjøpekraftsutvikling. Hva prisveksten faktisk blir vet vi først med sikkerhet når året er over, men anslag fra SSB fra 11. september viser 1,5 prosent, mens Norges-Bank presenterte et anslag på 1,6 prosent i Pengepolitisk rapport 24. september 2020. Vi er derfor overrasket over at Finansdepartementet bare et par uker senere forventer en prisvekst på kun 1,1 prosent i 2020.

Det er som nevnt positivt for kjøpekraften til pensjonistene dersom prisveksten blir lavere, men vi er bekymret for om anslagene fra Finansdepartementet her brukes i et politisk spill, og ikke reflekterer hva Finansdepartementet faktisk tror prisveksten vil bli. Da Nasjonalbudsjettet var lagt frem og viste en anslått prisvekst på 1,1 prosent var Heidi Nordby-Lunde fra Høyre raskt ute med påstander om at pensjonistene får økt kjøpekraft i år, noe som ble fanget opp i en rekke medier. Dersom Finansdepartementet faktisk har beregninger som viser at prisveksten vil falle helt ned til dette nivået i 2020 så skal vi selvfølgelig akseptere det. Men hvis prisvekstanslag nå er blitt politikk og ikke basert på faktiske forventninger, så er dette bekymringsfullt, og en svekkelse av Finansdepartementets seriøsitet.

Postadresse:

Pb. 6714 St. Olavs pl.
0130 Oslo

Besøksadresse:

Torggata 15

pf@pensjonistforbundet.no
www.pensjonistforbundet.no

Telefon: 22 34 87 70
Faks: 22 34 87 83

Bankgiro: 9001.05.50202
Org.nr.: 970 323 910

Vi mener at flere år med negativ realvekst for pensjonistene viser med tydelighet at dagens reguleringsmetode må endres. Vi krever en gjeninnføring av forhandlinger i trygdeoppkjørene, og at pensjonene reguleres om lag på linje med lønnsveksten.

Elendige utsikter i 2021

I Nasjonalbudsjettet 2021 anslås lønnsveksten i 2021 til 2,2 prosent, og prisveksten til 3,5 prosent. Utsiktene er altså negativ realvekst for lønnsinntakere. For pensjonistene blir det enda verre. Med dagens regelverk skal pensjonene øke med gjennomsnittlig lønnsvekst og deretter fratrekkes 0,75 prosent. Anslått vekst i pensjon under utbetaling vil med dette regelverket gi en vekst på 1,4 prosent neste år. Det innebærer en realvekst på minus 2 prosent. Se tabellen nedenfor som er hentet fra Meld. St. 4 (2020-2021) «Regulering av pensjoner i 2020 og pensjonisters inntektsforhold».

Tabell 3.1 Utvikling i priser, lønninger og alderspensjon 2012–2021. Prosent

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Gjennomsnitt 2012–2021
Nominell lønnsvekst ¹	4,0	3,9	3,1	2,8	1,7	2,3	2,8	3,5	1,7	2,2	2,8
Prisvekst ¹	0,8	2,1	2,0	2,1	3,6	1,8	2,7	2,2	1,1	3,5	2,2
Reallønnsvekst	3,2	1,8	1,1	0,7	-1,8	0,5	0,1	1,3	0,6	-1,3	0,6
Realvekst i alderspensjon ²	2,4	0,9	0,9	-0,4	-1,8	-0,9	-0,7	0,2	0,1	-2,0	-0,1

¹ Historiske tall 2012–2019. Anslag fra Nasjonalbudsjettet 2021 for 2020–2021

² Realvekst i alderspensjon gjelder alderspensjon utover minstenivået og er justert for avvik mellom anslått og faktisk lønnsvekst i foregående år

Kilde: Statistisk sentralbyrå og Finansdepartementet

Tabellen viser forventninger om en negativ realvekst i alderspensjon på -0,1 prosent per år i gjennomsnitt over tiårsperioden fra 2012 til og med 2021. Dette er en utvikling som avviker kraftig fra den opprinnelige intensjonen i det brede pensjonsforliket fra 2005, hvor reguleringen av pensjon under utbetaling skulle følge et gjennomsnitt av lønns- og prisveksten. Reguleringen ble konkretisert til en regulering lik lønnsvekst fratrukket en fast faktor på 0,75 prosent. Størrelsen på faktoren ble fastsatt med en forventning om en reallønnsvekst på 1,5 prosent over tid, og ville gi om lag samme resultat som regulering med gjennomsnittet av lønns- og prisveksten. Når reallønnsveksten nå er anslått til 0,6 prosent over tiårsperioden, er det åpenbart at forventningene som lå til grunn for å fastsette et fratrekk på 0,75 prosent var feil.

Pensjonistforbundet mener at de rigide reguleringsreglene har gitt resultater som bryter med Stortingets egne vedtak. Løsningen er å gjeninnføre forhandlinger i trygdeoppkjøret og en ramme om lag på linje med lønnsveksten. Da kan vi unngå slike urimelige utslag som dagens reguleringsregime har ført til.

Postadresse:

Pb. 6714 St. Olavs pl.
0130 Oslo

Besøksadresse:

Torggata 15

pf@pensjonistforbundet.no
www.pensjonistforbundet.no

Telefon: 22 34 87 70
Faks: 22 34 87 83

Bankgiro: 9001.05.50202
Org.nr.: 970 323 910

Vi viser i denne sammenheng til Arbeids- og sosialdepartementets Prop. 1 S (2020-2021) kapittel 2670 Alderdom, post 70-73, som gjelder bevilgningene til pensjoner i 2021. Det er helt nødvendig å gjøre endringer i måten pensjonene reguleres på i behandlingen av statsbudsjettet for 2021 for å rette opp i denne situasjonen.

Stortingsmelding om regulering av pensjoner i 2020

Vi ber om at det gjennomføres en egen høring i forbindelse med fremleggelsen av Stortingsmeldingen om regulering av pensjoner i 2020.

Vennlig hilsen
For Pensjonistforbundet

Jan Davidsen
Forbundsleder

Harald Olimb Norman
Generalsekretær

Postadresse:

Pb. 6714 St. Olavs pl.
0130 Oslo

Besøksadresse:

Torggata 15

pf@pensjonistforbundet.no
www.pensjonistforbundet.no

Telefon: 22 34 87 70
Faks: 22 34 87 83

Bankgiro: 9001.05.50202
Org.nr.: 970 323 910